Betimleme ve Öyküleyici Paragraf

Cevap Anahtarı · Kısa Çözümler

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1 **C**
Paragrafta bir olay değil, değirmenin görünüşü ve ayrıntıları anlatılmıştır.

2 **Koklama: taze un kokusu İşitme: çarkın gıcırdayarak dönmesi**
Betimlemede duyulardan yararlanılır.

3 **Kişi: anlatıcı ve kardeşi Yer: park Zaman: geçen pazar sabahı**
Öyküleyici paragrafta olay kişi, yer ve zaman unsurlarıyla anlatılır.

4 **1-ç 2-b 3-c 4-a**
Her ifade farklı bir duyuyla algılanan ayrıntıyı anlatır.

5 **D – Y – D**
Öyküleyici paragrafta olaylar belirli bir oluş sırasına göre anlatılır.

6 **Örnek: Görme: rengârenk panolar, pencereden giren güneş ışığı İşitme: kalemlerin kâğıtta çıkardığı hışırtı**
Betimleme ayrıntıları okuyucunun sınıfı gözünde canlandırmasını sağlar.

7 **A**
A'da bir kişinin dış görünüşü ayrıntılarıyla anlatılmıştır.

8 **Örnek: önce, sonra (yarım saat sonra, eve dönerken)**
Bu ifadeler olayların hangi sırayla gerçekleştiğini gösterir.

9 **B**
"Yardımsever" kişinin davranış ve kişiliğiyle ilgilidir; diğerleri dış görünüşü anlatır.

10 **Örnek: Bahçenin köşesinde, dalları yere kadar sarkan yaşlı bir dut ağacı vardı.**
Renk, biçim, büyüklük ve yer gibi ayrıntılar betimlemeyi canlandırır.

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11 **B – C – D – A**
Önce ses duyulur, sonra yavru görülür, itfaiye aranır ve en sonunda yavru kurtarılır.

12 **Örnek: Yosun tutmuş taş duvarları var; ahşap çarkı suda dönüyor; içi un tozuyla kaplı.**
Betimleme, anlatılan varlığı diğerlerinden ayıran özellikleri verir.

13 **D**
Paragrafta bir olay akışı yoktur; kasabanın görünüşü ve sesleri anlatılmıştır.

14 **Örnek: Hasan Amca, beyaz bıyıklı, tombul yanaklı ve hep mavi önlük giyen biriydi. Çocuklara karşı çok sabırlı ve cömertti.**
Birinci cümle dış görünüşü, ikinci cümle karakter özelliğini anlatmalıdır.

15 **A**
Öyküleyici anlatımda "ne oldu?", betimlemede "nasıl görünüyor?" sorusunun cevabı verilir.

16 **B**
A işitme, C dokunma, D görme duyusuyla ilgilidir.

17 **Başlatan durum: ayakkabının havaya fırlayıp çalıların arasına düşmesi. Sonuç: Ayakkabı bir kirpinin yanında bulunur ve sessizce alınır.**
Öyküleyici paragrafta bir başlangıç olayı, gelişme ve sonuç vardır.

18 **Örnek: Önce – Sonra – En sonunda**
"Önce, ardından, daha sonra, sonunda" gibi ifadeler olayların sırasını gösterir.

19 **Örnek: Bembeyaz kar taneleri sokak lambasının ışığında dans ediyordu. (görme) Ayaklarımın altında kar gıcır gıcır ötüyordu. (işitme)**
Her cümle farklı bir duyuya dayanmalıdır.

20 **D**
Kişiler (anlatıcı ve kardeşi), olay ve sıra vardır; yer (kumsal) de bellidir; ancak olayın ne zaman olduğu belirtilmemiştir.

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 **I betimleme paragrafıdır: kütüphanenin görünüşü ve kokusu anlatılır. II öyküleyici paragraftır: olaylar sırayla anlatılır.**
I'de görme ve koklama ayrıntıları, II'de "oturdum, okurken, çalınca" gibi olay akışı vardır.

22 **C**
C, olayın sonucunu ve kahramanın bundan çıkardığı dersi bildirir. A başlangıç, B ve D gelişme cümlesidir.

23 **C**
3. cümle yaylanın betimlenmesiyle ilgili değildir; paragrafın konusu dışına çıkar.

24 **Örnek: "Parkın ortasındaki rengârenk salıncakların etrafı sık yeşil çalılarla çevriliydi." Birinci cümleden sonra eklenebilir.**

Öyküleyici metinlerde betimleme cümleleri, olayın geçtiği yeri canlandırmak için kullanılabilir.

25 **A**

Paragraf olay anlatır; ikinci cümle (fokur fokur kaynayan çaydanlık) bir betimlemedir. Zaman: akşam yemeğinden sonra; kişi: dede.

26 **Örnek: İlk kar yağdığı gün teneffüste Ela ve arkadaşları okul bahçesine koştu. Önce iki takım oluşturup kardan adam yarışması düzenlediler. Ela'nın takımı kardan adama atkı ve düğmeli bir şapka giydirdi. Zil çaldığında öğretmenleri en özenli kardan adamı yapan takım olarak onları seçti.**

Paragrafta kişi, yer, zaman ve sıralı olaylar bulunmalıdır.

27 **B**

B kış mevsimini anlatır; konu ile çelişir.

28 **Örnek: 1) Öğretmeninin saç, göz, giyim gibi dış görünüş özelliklerini ayrıntılı anlatmalı. 2) "İyi" demek yerine sabırlı, güler yüzlü gibi karakter özelliklerini örnek davranışlarla göstermeli.**

Genel ve tekrar eden ifadeler ("çok iyi, çok güzel") betimlemeyi zayıflatır; ayırt edici ayrıntılar gerekir.

29 **Örnek: Başlık: "Ağaçtaki Minik Misafir" Başlangıç: "Geçen salı okuldan dönerken bir ağacın tepesinden gelen miyavlamalar duyduk."**

Başlık olayın konusunu yansıtmalı; zaman ifadesi olayın ne zaman geçtiğini belirtmelidir.

30 **Örnek: Odamın pencere kenarındaki minderim en sevdiğim köşedir. Yumuşacık kadife minderin üstüne oturunca kendimi bulutta sanırım. Pencereden sokaktaki çınarın hışırdayan yaprakları görünür. Annemin mutfakta pişirdiği kekin kokusu buraya kadar gelir. Burada kitap okurken zamanın nasıl geçtiğini anlamam.**

Değerlendirme: görme, işitme, dokunma, koklama ya da tat alma duyularından en az üçü kullanılmalı; cümleler aynı mekânı anlatmalıdır.